

Nro. 5.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 15-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

Hadi Történetek.

I. Német Országban.

1) **A** *Rénus felső környékén.* Miként follyanak itten a' hadi dolgok, meg lehet azokból a' közönséges és magános tudósításokból itilni, a' mellyeket Erd. Olvasóinkal közleni kívánunk.

*Carlsruhéból, a' Bádeni Márkgrófság fő és
anya varasából ekként irnak vala Jun. 27-ik nap-
ján. Mi még most is a' reménység és félelem közt
tántorgunk, minden felől számos Cs. K. seregek
jönnek véde mezésünkre. — A' Frantziáknak Jun.
24-ikén a' Rénus vizén lett által jövedelektől fogva
egy nap sem múlt el, mellyen öszve ne tsapott*

vólna egymással a' két hadakozó fél. — A' *Strafsburg* és *Kéhl* közt tsinált hidakon szünetlenül sok Frantziáság takarodik a' *Rénus* jobb partjára, de hová igyekezzenek nem tudatik. — A' *Strafsburgi* újság levelek ekként kérkednek: „A' mi armádiánk, *úgymond*, jó előre nyomúlt az ellenség földjén, ma hólnap birtokunkba esnek *Rastadt*, *Carlsruhe* és *Durlach*.

Ugyan *Carlsruhé*ből *Jun. 28-ik napján dél után 5 órakor*. Mai környülállásaink egy kevésse kedvezőbbek. — A' már *Offenburgig* és *Stollhofenig* előre nyomúlt Frantziákat egész *Kéhlig* vissza verték az *Austriai* seregek. — A' *Condé* hertzeg *corpusa* is tűzben vólt, vitézi módon viselte magát, sok embert rabságba ejtett, 's le vagdalt a' republikánusok közül. — A' *Kéhli* várba egy-néhány bombát vetettek az *Austriakusok*, melyeknek tüze nem kevés házat károsította meg. A' *Károly* fő hertzeg armádiájától egy *corpus* váratik *Durlachba*, a' melly nélkül lehetetlen *Lattour* Generálnak az ellenséget, melly még most is szüntelen szaporodik, meg támadni. — Már is harsogni haljuk az ágyúkat.

Ugyan onnan Jun. 30-ik napján. Az ellenség közelget hozzánk. A' Cs. K. seregek mind hátrább hátrább húzzák magokat. Valósággal *Offenburg* és *Achern* közt állanak a' Frantziák — kémenyen bé sántzolták magokat az úgy nevezett *Rennhörd* erdőségnél. — A' *Condé* hertzeg *corpusa* azon felül, a' Cs. K. seregek *Rastadton* felül tanyáznak.

Heilbronból, a' *Svéviai* kerületnek *Nekkar* vize mellett fekvő népes városából *Jun. 30-dikán*. — Szomorúsággal hallottuk, hogy a' tegnapi véres tsata után hátrább nyomattak a' Cs. K. seregek. Még hajnalban meg támadták őket a' Frantziák, kiváltképen armádiájoknak bal szárnyát, 's egész estig viaskodtak egymással. — A' Cs. K. kavalléria, nevezetesen a' *Székely* huszárok sok embert le aprítottak közülök; hanem újabb seregek jut-

ván az ellenség segítségére, meg újították a' tsatát, hátrább is nyomták a' melegség és szüntelen való hartzolás miatt el lankadt Austriakusokat. Ezekhez még sem érkezett meg a' gyalogság az alsó *Rénusi* armádiától, talán nem is érkezhetik meg harmad nap előtt.

Ezen tsatáról következő magános tudósítás küldetett hozzám a' *Kuppenheimi* Cs. K. táborból Jun. 30-ikán (*Kuppenheim* a' *Bádeni* Márkgrófságban, *Bádentől* nem messze fekvő város). Minekutánna vagy kértzer ditsőségesen vissza vertük volna a' *Manheimi* sántzokra törekedő ellenséget, hirtelen parantsolatot kapott a' Gr. *Latour* Generál corpora, hogy a' *Kéhlnél Rénuison* által jött 40 ezer főből álló Frantziáság ellen indulna ki, ki is indult Jun. 25-dikén 12 órakor. — Ennél a' corpusnál vólt és vagyon most is a' mi regementünk (értsd a' *Székely* huszár seregét). — Estére *Grabenig*, más nap *Muchensturumig* jutottunk, a' hol a' fő kvártély és a' *Latour* corpusának nagyobb része táborba szállott. A' mi regementünk, és a' *Ferdinánd* fő hertzeg huszárjai Jun. 27-ikén el küldettek a' Gr. *Sztárai* commandója alatt már két nap tűzben állott truppoknak segítségekre, 's oda is érkeztünk estére. — Más nap 10 órakor ismét el kezdette az ellenség a' Gr. *Sztáray* corpusát, és a' *Dévai* Generális segítségre ment brigadáját attackirozni igen sok infanteriával és ágyúval. — Két attackját, melly dél után három óráig tartott, és a' mellyben 130 gyalog Frantziát el fogott a' *Székely* huszárság, Izerentsésen ki állottuk, hanem a' harmadik attackjában ismét több gyalogságot hozván, és bal szárnyukat, melly egy ingoványos erdő mellett állott, vissza nyomván az ellenség, meg szakadott a' linea, 's kéntelen vólt *Dévay* Generális trupjait az erdőből a' *Renchen* vize eleibe vonni. Látván a' nevezett vitéz Generálisunk kavalleriáját phlegmatica, és a' leg szebb rendben *Dániel* Obrislajtinánt vezérlése alatt retiráloi, parantsolta *Bara* Obester úrnak, hogy egész kavallériájával attackirozzon, és vegye vissza

az el hagyott terrenumot, melly *attaque* azonnal meg is esett, és a' kavalléria az erdön kereftül menő *sofzen* (*chossén*) az az, úton előre rohanván, a' bal és jobb kéz felől való erdőben elő nyomuló ellenség infanteriáját, melly mintegy 700 főből állott, a' többtől el szakasztotta. Midőn ennek öszve szedésével, vagy inkább rabságra való ejtésével bajoskodott a' *Székely* és *Ferdinánd* huzárság, egész kavallériájával, melly az el fogat tak vallástétele szerént 9 regementből állott, előre rohant az ellenség, következésképen kéntelen vólt a' mi kavallériánk azokat a' fogoly Frantziákat, a' kiket hirtelen öszve nem vagdalhatott, hátra hagyni, 's magát szinte *Szaszpachig* hátrább húzni, semmi segedelmet nem várhatván a' 10 óránira járó földre lévő fő corpustól.

Ezen hátralás alkalmatosságával sokat szenvedett a' Gr. *Sztáray* corpora, kiváltképen a' kavalléria a' sántzok, gödrök, és posványok miatt. A' mi veszteségünk még nem bizonyos, mivel még most is sok gyalog és lovas katonáink szallonganak vissza a' hegyek közül, és erdőkből. — *Ferdinánd* huzárjai el veltették *Buday István* hires vitéz eskadronos kapitányokat, a' *Sáros Patakon* pensióban élt *Buday* fő Strazsamester úrnak a' fiát, kinek egyik fia a' Prusszussal való utólsó háborúban, a' másik pedig a' Török háborúban a' *Kinpilingi* passuson vitézen végzették élteket. — A' *Székely* huzárok közül *Székely Sándor* escadronos kapitány és *Ferentzy* hadnagy el estek; Gróf *Lázár* igen jeles ifjú hadnagy és *Gelb* regement adjutánsa fogságra jutottak; Gr. *Teleky Tamás* és *Czirjék* kapitányok, *Lukáts* és *Szentes* fel hadnagyok 's *Motok* al-hadnagy könnyű sebet kaptak. *B. Radák* kapitány alatt lévő lova agyon lövetett; *Bara* Obester úrnak öt lova maradt oda, és tsak igen kevésbe múlt, hogy maga is fogságba nem esett, mivel már a' köpönyegén fogva tartották a' Frantziák. — Trupjainknak communicatióját ketté vágván az ellenség, bal felől *Offenburgig*, jobbról *Aoherenig* nyomult előre.

Az ezen tsata után történt dolgokról ezeket olvassuk, néhány Német Országai levelekből. — *Rastadból irják Jun. 28-ikán.* Ma del előtt 11 órakor *Offenburgot* el vették a' Frantziák, a' honnan igen sok lakosok ki költöztek, kiknek keserves sírásaikat szivbeli fájdalom nélkül senki nem nézheti. A' Frantziák *Achern* alatt, ide hat óranira vannak — minthogy a' sok posvány és ingoványos föld miatt nem dolgozhatnak az Austriai lovas-ság, nem is várja el az ellenség által való attackirozást, hanem jobb szárnya *Philipsburghoz*, bal szárnya a' hegyekhez fog támaszkodni, illyenképen pedig a' mi városunk is az ellenség kezébe fog esni. — *Esteli 11 órakor.* A' *Latour* Generál corpora hátra küldi tábori bagazsiáját, és nehéz artilleriáját.

Augspurgból Jul. 6-dik nájjan. Épen most jött ide *Stutgardiából* egy stafféta, a' ki azt a' hirt hozta magával, hogy a' Frantzia republikánusok közelgetnek azon várashoz; mivel mindazáltal az oda vivő *Kniebis* nevű passus, avagy szoros út számos fegyveres néppel meg vagyon rakva, nehezen lehet nékik nagy veszteség nélkül oda jutniok.

A' *Rénus* felső környékének jelenvaló környülállásairól következő tudósítást közölt velünk a' közelebb múlt szerdán dél után költ *Bétsi* udvari diarium: Minekutánna, úgymond a' *Rénuson* által jött, és a' *Svéviai* kerületbeli truppokat *Offenburgon* és *Biberachon* túl nyomta volna az ellenség, minden felől erőlködött magát ki terjeszteni. Kiváltképen, a' *Sztáray* F. M. L. kórmánya alatt lévő, és a' *Rench* mellett vigyázaton állott corpora ellen fordítván a' maga nagy erejét, keményen meg támadta azt, és minthogy nagy számmal vólt, oldalról és hátul vévén, könnyen hátrább nyomta. Még is mindazáltal szüntelen való tsatázással, és a' leg szebb rendel huzták vissza magokat seregeink, és öt egész napig, *úgymint*, Jun. 22-dik napjától fogva 28-dikáig, szünet nél-

kül tsatáztak az ellenséggel, és még is, sem a' nyughatatlanság, sem a' veszedelem meg nem tántorithatták népünk szivét és álhatatosságát. Illyetén környülállások közt lévén *Sztáray F. M. L. Stolfhofenig* és *Stainbachig* húzta magát vissza.

Az ő kórmánya alatt lévő hadi népünknek ezen alkalmatossággal mutatott hiveséges szolgálatját elegendőképen magasztalni nem tudja mind közönségesen, mind különösen a' hadi tisztek' vitézségét, okos vigyázóságot, és álhatatosságát, a' kik közül *Logdman* Ingenieur kapitányt; a' *Szé-kely* huszár regimentből való *Metséri* kapitányt; *Mackdermott* kapitányt; Gr. *Wratislav* és *Koch* artilleria regimentbeli fő hadnagyokat; *Salamon* és *Busch* fő hadnagyokat, az elsőbbit a' *Kavanagh*, az utólsóbbat a' *d'Alton* regimentjéből.

2) A' *Rénus* alsó környekéről, nevezetesen *Kolónia* varasából írják, hogy *Kléber* Fr. Generál a' *Szieg* vizén által vivén a' kórmánya alatt lévő armádiát a' *Láhn* vize felé igyekszik előre nyomúlni, azt gondolván, hogy az ottan maradt Cs. K. seregek elégtelenek lesznek az ő erőlködésének meg akadályozására, azomban nagyon meg fog tsalatkozni, mivel Gr. *Wartensleben* hadi Tár-mester 36 ezer emberrel maradt ottan vigyázaton, a' kik bizonyossan meg nem ijednek magok árnyékaitól.

Az alatt, mig ő, t. i. *Kléber* Generál előre nyomúlna, az északi Fr. armádia a' *Düsseldorf* bé sántzolt tábor helyet, a' *Hollándia* nationalis seregek pedig a' *Rénus* alsó részét fogják őrizni. Jun. 28-ikán hosszas hadi tanátsot tartottak *Düsseldorfban* a' Fr. Generálisok, mellyben, a' mint sokan vélekednek, azt végzették, hogy a' *Rénus* bal partyán lévő seregeket által költöztetvén ismét meg támadják a' Gr. *Wartensleben* kórmányára bizatott Cs. K. armádiát.

A' *Láhn* vize mellett fekvő *Limburgból* így irnak Jul. első napján: Ma dél után két kurir

ment itten kereftül, kiknek egyiket *Károly* fő herceghez, a' másikat *Werne* Generálhoz küldi Gr. *Wartenslebea* hadi Tárnokmester. A' mint a' kurok szavaikból meg sajdítottuk, nagy erővel nyomúlnak előre a' Frantziák *Weyerbusch* és *Altenkirchen* felé, a' hol nem régiben nagyon meg ütötték az orrokat. — A' *Szieg* vize környékén lévő helysegekből sok lakosok ki költöztek. — *Valendar* és *Neuvidet* tegnap nagyon háborgatták.

*Ehrenbreitstein*ből ezt írják Jul. 2-ik napján: Ma reggel 8 vagy 9 ezer Frantzia menvén által *Berndorf* mellett a' *Rénus* vizén, akként helyhez-tették magokat, hogy a' *Neuvid* mellett és *Valendar*'s *Ehrenbreitstein* közt fekvő Cs. K. seregeknek semmi égyességek nem lehet egymással. Mindjárt akkor meg is támadták ezeket, és éjfélt után két órától fogva, dél előtt 10 óráig tartott a' nagy ágyúzás. — *Berndorf* alatt leg véresebb vólt ez a' tsata, melly miatt nem keveset szenvedett a' váras. Ebben a' tsatában a' Frantziáknak kedvezett ugyan a' szerentse, de ez sokáig állandó nem vólt, mivel *Werne* és *Fink* Cs. K. Generálok Jul. 4-ikén *Montabauer* környékén meg táadván a' Frantziákat, egész *Rothenhánig* vissza verték őket, 's e' mellett 19 ágyújokat el vették.

El vesztettünk 1 tisztt, és 147 köz embert; sebbe estek 11 tiztt és 350 all-tiztt és köz ember; el tévelyedtek 1 stabalis és 13 fel tiztt, 's 822 all-tiztt és köz ember.

Végtére, az el mált Juniusnak 15-ik napjától fogva 19-dikig *Wetzlár* és *Kircheipp* mellett lévő ütközetekben szenvedett kárunkat is elő számlálja most az udvari diarium. — *Wetzlárnál* 40 all-tiztt és köz ember esett el; 11 tiztt és 229 all-tiztt és köz ember sebesitetett meg; és 83 all-tiztt és köz ember tévelyedett el. — *Kircheipnál* 3 fel-tiztt, 97 all-tiztt és köz ember maradt a' tsata piatzon; 14 fel-tiztt és 397 all-tiztt, 's köz ember estek sekbe; végtére 1 fel-tiztt, és 50 köz ember nem talál-tattak.

Ettlingenből a' Bádeni Markgrófság kis várasából iratik, hogy *Jul. 5-kén* hajnalban a' Fr. armádia bal szárnyát meg támadta, *Károly* fő herczeg meg verte, 's egész *Iffertheimig* vissza hajtotta. Ellenben a' jobb szárnya igen közelvan *Stuttgárdhoz*, a' honnan mind a' herczegi familia, mind a' tehetősebb lakosok más bátorságosabb helyre mentek.

II. *Olasz Országban.*

A' *Mantuát* ostromló republikánusok sem fenyegetődzéseik, sem hadi fortelyaik által nem juthatnak a' vár birásához. Ez a' város, egy nagy álló tó között fekszik, mellybe két töltésen, és ugyan annyi hidakon lehet bé menni, mellyek két erős torony által védelmeztetnek. Ennekfelette az egész váras vastag és magas köfalakkal vagyon körül vétetve, mellynek kerülete négy *Olasz* mélföldre tétetik. — Az ezt ostromló republikánusok már egynéhány izben próbát tettek, de, mindenkor szégyennel, és nagy veszteséggel kellett nekik vissza fordulni. — Nevezetesen *Jun. 27-ikén*, különös fortéllyal akarván azt körmök közzé keríteni, egy oldalról úszó bateriákkal mentek a' köfalak felé, más felől pedig, az az, a' szárazon hosszú lajtorjakkal futottak alája, hogy az alatt, míg az úszó bateriákkal bajoskodna a' katona őrizet, szabadosan fel hághassanak a' bástyákra. — A' várbeli kórmányozó tsalárd fel tételeket észre vévén, bizonyos distantziára engedte menni az úszó batteriákat, 's akkor hirtelen egynéhány ágyúkat süttetven ki reájok, bateriájok meg gyullott, magok pedig a' *Frantziák* azokból ki húlván a' mély tó vizébe fúltak. — Ugyan akkor *Vukassovits* Generális ki ütvén egy oldalaslag lévő kapun, hátul került a' köfalakra lajtorjákon fel hágni akaró republikanusoknak, és sok embert meg ölvén közülök, az életben megmaradtakat mind hátra verte. Azóltától fogva semmi próbát nem mertek tenni, hanem éhség ál-

tal akarják a' benn lévő Cs. K. katonaságot meghódoltatni.

Az Olasz Országú egyes bajos dolgokról következő tudósítást közölt velünk a' *Bétsi* udvari diarium. — A' *Szárdinai* királlyal kötött békeség tikkelyeihez 11 újabb tikkelyeket töldottak a' Frantziák. — *Pedemontziumnak Nizza della Paglia* nevű várasa is nem szenvedhetvén tovább a' Frantziák erőszakoskodásaikat, egynéhány embert meg öltek közülök. — *Buonaparte* Fr. Generális parantsolatja szerént, ennek is porrá kellett volna égettetni: mivel mindazáltal a' *Szárdinai* király magára válalta a' bűnösöknek érdemek szerént való meg büntetések, ama meg kegyelmezett a' várasnak. — *Kevel* nevű marchiót, a' ki t. i. a' békeség szerzés véget *Párisba* küldetett, tette a' király a' Fr. Republikánál maradandó ministerjéve, a' *Párisi* Directorium pedig *Legarde* polgárt rendelte *Turini* követségbe.

A' *Mediolánumi* tudósítások szerént, minden felől nagy zenebona vagyon *Lombardiában*, mellyre nevezve csak nem minden nap újabb újabb parantsolatokat adnak ki a' Frantzia Commendások, és az ottan is ki rendeltetett municipalitások. — A' népre vettetett hadi sätznek ki fizetésére elégtelenek lévén a' lakosok, a' *Velentzei* Republikától kértek költsön pénzt. — A' *Majlandi* kastély ostromlásához Jun. 26-ikán fogtak a' republikánusok.

A' *Módenai* hertzezségre vetett hadi sätz némely részének ki fizetésére, minden abban találtatott ártillériát, 10 ezer flintát, 1300 lovat, és sok vágni való marhat foglalt el az ellenség.

Buonaparte Generális, *Salicetti* Commissarius, és sok Fr. stabalis tisztek érkeztvén Jun. 17-ikén *Piacenzába*, hosszas conferentiát tartottak az éppen akkor *Párisból* oda jutott Fr. Commissariusal. — A' hadi tanátskozás végződése után néhány orával, külömbkülömb parantsolatokat kül-

dött *Buonaparte* Fr. Generális a' körül belől táborozott corpusokhoz, mellyek mindjárt akkor *Bonónia* és *Ferrára* felé indultak. — Önnön maga néhány lovas osztályokkal *Párma* és *Módena* városokon utazott keresztül. — Az első Fr. osztályok véletlenül *Urbána* várához jutván, azt el foglaltak, és a' magokat védelmező katonaságot vezérjekkel egyetembe fogságra vitték. — Jun. 18-ikán este felé *Bonóniába* is bé mentek az oda rendeltett 7000 főből álló Fr. corpus előjáró postai, és mingyárt akkor tudtára adták az úgy nevezett *Gonfaloniernek*, az az, a' város fő kormányozójának, hogy mind az ő, mind a' más nap oda bé menendő Fr. katonaság taplalására való jó rendelkezéseket meg tegye. — A' következett napon, u. m. Jun. 19-ikén oda jutván *Angerau* Generális a' kormánya alatt lévő corpussal, szép hadi muzsika zengése alatt ment bé a' városba, de ott 1000 embernél többet nem hagyott, hanem a' többit a' város környékére telepítette le. — A' benn maradt 1000 embert és egynéhány ágyúkat a' fő piatzra öszve gyűjtván fel szóval ki kiáltatta, hogy ő a' várast a' Fr. Respublika nevében foglalta el. A' következett éjjel *Buonaparte* Generális és *Salicetti* Commissarius is, a' kiknek számára, már két szép palota készitetett kvártélyúl, oda bé érkeztek. — Mingyárt más nap reggel magához hivatta, a' nevezett Vezér az ott lévő Pápai legatust *Gioanetti András* Kardinálist, a' ki a' vele való beszélgetése után, még azon nap *Rómába* ment. —

Egy más Fr. corpust a' *Ferrarai* hertzogségbe küldött, mellynek anya városát *Ferrarát* el foglaltatván, az oda való kormányozót *Karafa* Ferentz Kardinálist is *Rómába* küldötte.

Jun. 24-ikén a' *Florentziai*, avagy *Toskánai* hertzogség felé indult ki *Buonaparte*, és minekutánna harmad nappal az után *Pistoja*ba érkezett volna, illyen értelmű irást küldött *Ferdinánd* nagy és fő hertzeghez: *Felséges királyi hertzeg!* A' Fr.

Respublika vitorlái szüntelen való serelmet szenvednek a' *Livornói* kikötő helyben, a' Fr. kereskedők vagyona meg bántatik, egy nap sem múlik el, a' mellyen a' leg jobb Respublika és nemzetek törvényével ellenkező gonofzság ne vitetődne végbe. Ez ellen gyakorta panaszolkodott a' Fr. Respublika végre hajtó hatalma a' Directorium Felséged *Párisban* lévő követje előtt, a' ki kényszeren vólt azt meg vallani, hogy kir. hertzezséged hatalmában nintsen az *Anglusokat* meg zabozlázni, és a' *Livornói* kikötő hely neutralitásának jussait védelmezni. — Arra való nézve kötelességéhez és méltóságához illendő dolognak lenni tartotta a' végre hajtó Tanács a' Fr. kereskedes általma végett az erőt erővel vissza verni, 's reám bizta, hogy a' vezérlésem alatt lévő ármádiának egy osztályát kir. hertzezséged tartományába béküldvén, *Livornót* el foglaltassam."

„Szerentsém vagyon kir. hertzezségednek jelenteni, hogy *Meszidornak* 10 ik (Jun. 28-ik napján), egy Frantzia corpus fog *Livornóba* béké marosirozni, és azon neutralitásnak principiumai szerént, mellynek védelmezésére mi ide jöttünk, magát viselni. — Kir hertzezséged vitorlája, katona őrizetje, és jobbágyainak vagyona a' leg szorosabb módon békületben fognak tartatni."

„Réam vagyon még az is bizatva, hogy kir. hertzezségedet bizonyossá tegyem azon baratságnak további fenn maradásáról, melly a' két Statust egybe kaptsolja, egyfzersmind tellyes bizodalommal vagyok, hogy kir. hertzezséged, mint az *Anglus* hajók törvénytelen magok viseletének szemmel látó bizonyysága, de el nem hárithatója, a' végre hajtó Tanács hasznos és szükséges rendelkezéseit helybe fogja hagyni s. a' t."

Ezen irást egy Fr. stabalis által küldötte *Buonaparte* Generális a' *Toskánai* nagy és fő hertzeghez, és mindjárt akkor illyen választ vett arra a' *Toskánai* Status ministertől *Fossombroni Vittoriótól*: *Kegyelmes Uram!* Ő kir. hertzezsége

tökéletesen meg van arról győződve, hogy a' Fr. Respublika és Frantziák eránt való szives és egyenes indulatjára nézve leg kissebbel sem vándolhatja maga magát. Arra való nézve egy őlly fejedelemnek, a' ki a' Fr. Respublikának igaz szivü barátja, rendkívül való kedvetlenséggel kelle-tik azon végzést hallani, mellynek tellyesítése a' végre hajtó Tanáts parantsolatjából rendeltetett. Ö kir. hertzege semmi erőszakot nem tesz annak ellenébe, és azon bizodalomból, hogy a' végre hajtó Tanáts vóltaképen informáltatván e' dolog ról, maga végzését vissza húzza, továbbá is kívánja a' Fr. Respublika eránt való barátságát fenn tartani. — Mivel pedig ö kir. hertzege-nek nintsen elegendő hatalma a' *Párisi Directo-rium* további rendeléséig a' Frantzia truppok *Livornóba* való bé meneteknek meg akadályozá-sára, szükséges hatalmat adott a' nevezett várás kórmányozójának az Excellentiáddal való hasz-nos fel-tételeknek el intézésére. — Ezek azok, a' mellyeket ö kir. hertzege parantsolatjára Ex-cellentiádnak jelenteni köteles vagyok. — *Költ Florentziában Jun. 26-ikán 1796-ban. Fossombroni Vittorino.* Azonközben mind közelebb közelebb marsirozván a' Fr. truppok, Jun. 28-ikán oda bé mentek és az ottan találtatott *Anglus* magazinumokat, és tábori eszközöket, 's eleséget erőszako-san el foglalták.

Jun. 17-ik napján irják *Rómából*, hogy a' Sz. *Pápa*, a' jelenvaló kétséges ki menetelü környül-állások közt nyóltz napi buzgó áhétatosságot rendelt Sz. *Péter* és *Pál* Apostoloknak, mint a' *Római* Status pártfogóinak tiszteletekre.

A' későbbi nevezetesen a' Jun. 24-ikén költ Olasz Országi tudósítások jelentik, hogy mineku-tánna *Bonóniának*, és *Ferrarának* sorsa, *Rómának* 's ez ott való kösségnek értésére esett vólna, nagy zúdulás esett közöttte, és sok ember tsuportozván együtt, nem kevés nyughatatlanság vette körül a' kórmányszéket. — Mellyre nézve egy közönséges

hirdetmenyt tétetett ő Szentsége közönségessé, mellyben a' váras lakosit, mint keresztényeket és polgárokat a' tsendességre intette, az előjáróknak pedig szorosán meg parantsolta, hogy a' közönséges tsendesség meg háborítóival, mint a' haza ellenségivel, keményen bánynyanak. — Egyfzersmind titkos conferentziát tartván a' Kárdinálisokkal, még onnan egy kabinetbeli kurirt küldött *Azara* Spanyol ministerhez *Bonóniába*.

A' Fr. revolúciónak kezdetétől fogva *Rómában* mind eddig tsendességben élt Frantzia hertzeg asszonyok, néhai *XVI. Lajos* király édes attyának testvérjei, a' jelenvaló veszedelmes környülállások közt *Messzinába*, *Siciliának* nevezetes várasába akarnak menni. — *Nápoly* Országban még most is erős hadi készülétek tétetnek, a' hazájoknak 's királyoknak védelmezésére magokat önként ajánlott hiv lakosoknak száma 340 ezer főre tétetik; e' mellett kész pénzben 60 ezer ducatinál többet, más tábori szükséges dolgokat pedig nagy bővséggel ajánlottak, úgy hogy, szinte ugyan vetélkednek a' *Nápoly* Országbeliek egymással, fejedelmek eránt való szives hajlandóságoknak és hivségeknek ki nyilatkoztatásában. — A' már fel fegyverkezett nép, és a' regularis katonaság *Szulmona*, *Castel di Szangro*, *Szan-Germano*, *Szera* és *Gaeta* mellett ütöttek sátort, a' mellyeknek meg szemlélésére Jun. 20-ikán ment el a' király, *Acton* Status minister, és számos stabalis tilztek által kísértetve. —

Elegyes Történetek.

A' *Frankfurti* magistratus parantsolatjára, minden ottan tartózkodott Fr. emigransoknak ki kellett onnan menni. — Úgyan ott, Jun. 20-ikán egy Cs. K. tárfzekeres kotsis agyon lövetett, azért, hogy kotsis társát nemtsak meg lopta, hanem a' nyakát is el metztzette. — *Párisban* az a' hir szárnyalt Jun. 17-ikén, hogy néhány Frantzia seregek *Hyberniába* ki szállottak volna. — Az ennél későbbben költ *Londoni* levelek semmit nem tudnak

e' dologról, tehát ez is a' költemények Országából vette eredetét. — Egy *Hilscher* nevű Német tudós, és vólt *Lipsiai* Professor, a' ki Jakobinusi principiumai miatt onnan el küldetett, folytatja, mint Titoknak a' *Bazileában* lévő Frantzia követségénél, a' Német Országot tárgyazó dolgokat. — Néhány Német Birodalombeli fejedelmek magános békességet akarnak a' Fr. Respublikával kötni. — A' *Szárdiniai* király és Fr. nemzet közt való békesség ratificáltatván, az az, mind a' két meg bekéltt rész keze alá irásával és petsétjével meg erősítetvén, az *Alessandria* és *Valenzai* erősségek által adattak az Olasz Orzági Fr. ármádiának. — Ezen békesség ratificatióját nagyon ellenzette, 's keményen protestalt is ellene Gr. *Hauterille* Szárdiniai Status minister, azt sürgetvén, hogy az egész nép fegyverkeztesse fel a' Frantziák ellen, 's kaptassék öszve a' *Majlandi* insurgensekkel. Nápoly Országban közönséges áhétatosság tartatik a' békesség meg nyerése végett, mellyben kiváltképen azon Orzágnak pártfoga, a' *Sz. Januarius* hivatik segítségül. — — *Madridban* 500 három színű vitorlák készitettek, mellyek a' *Spanyol* hajókon lévő *Spanyol* vitorlák mellé fognak fel függesztetni. — *Károly* fő hertzeg nagyon meg ditsirte a' *Saxóniai* seregeket a' válszó fejedelemhez küldött levelében. — A' nem régiben meg hólt *Saxóniai* és *Kurlandiai* hertzeg dragonyos regementjét sok jeles vitéz tetteire, 's nevezetesen, a' múlt hólnapban a' *Wetzlar* mellett történt tsatában mutatott érdemeire nézve *Lejbregementé* tette a' V. Fejedelem. — Az *Angliai* új parlamentom a' jövő Novemberben fog öszve gyűlleni. — A' *Madridban* lévő Fr. követnek *Perignon* Generálnak egy igen betses kardot ajándékozott a' *Spanyol* király. — A' múlt esztendőben 64309 ember hólt meg a' Prussziai *Szileziában*, a' kik közt 441 podagras ember vólt. — Ezt a' járván nyavalyát a' Magy. Orzági jó boritallal való vissza élesnek tulajdonitják a' *Szileziai* orvos doktorok. — A' Német Ország északi tartományai-

nak bátorsága végett húzatott demarcationalis línéa egy szálnit sem tettik a' Pétersburgi udvarnak. — A' Bounaparte Fr. Generális Tirolisiakhoz küldött proclamatiója, mellyben őket kemény fenyegetésekkel a' fegyver le tételre, és hadi népek szabados által botsatására inti, nemcsak meg nem rettentette, sőt még nagyobb búzgóságra indította őket, úgy hogy már most, kitsiny nagy, ifjú öreg, szegény gazdag egy aránt kívánnják hazájokat védelmezni. — Az északi *Amerikai* Respublika különös hajlandósággal mondatik az ottan tartózkodó Fr. kereskedők eránt viseltetni. — De azért a' más nemzetek eránt való neutralitását is szorossan meg tartya. — A' *Hesszen-Kasszeli* Landgrófnak mostani ármádiája 24319 emberből álló. — Egy *Londoni* gazdag serföző *Whitebread* meg halván, egy millió font sterlinget hagyott maradékjainak. — A' *Strafsburg* és *Kéhl* közt által jött Fr. seregekkel ölzve tsápván a' *Condé* herzeg corpussa 300 embert fogott el, 's egymás után mind főbe lövette. — Ennek vissza tromfolására, harmad nap múlván 500 embert fogván el a' *Frantziák*, mind diribról darabra vagdalták. — Úgy hallatik, hogy a' *Svéviai* katonak magok okai, hogy a' *Frantziák* *Kéhl*t el foglalták. — *Kléber* *Frantzia* Generál *Jourdán* Vezérnek tulajdonittya a' *Wetzlári* ütközet szereintsétlen ki menetelét. — Remenylyhetjük, hogy mihelyt a' *Rénus* alsó környékéről és *Manheim* alól *Brisgóviába* küldetett Cs. K. és *Saxoniai* seregek a' rendelt helyre fognak érkezni, azonnal által verik a' *Frantziákat* a' *Rénuson*. — A' *Bádeni* földöben mostan múlató Cs. K. Felsőgek gyakorta meg látogatják a' körül belől lévő fabrikákat és mivhelyeket. — Még most sem tudatik bizonyosan, mikor hagyja el *Stanislaus Augustus* Lengyel király *Grodnoi* lakását, és hová fog menni lakni.

J e l e n t é s.

Néhai Gróf *Pálffy János* Özvegye, született *Colloredó* Grófne ő Excellentiája alázatos kére-

sere, méltóztatott a' Fels. Cs. és Király meg engedni, hogy T. N. Poson Vármegyében, nevezetesen a' *Csalóközben* fekvő, és a' *Pálffy* Grófi házhoz tartozó mező városban *Nyárasdon* hetenként baromvásárok, 's elztendönként négy Országos vásárok tartassanak. — Arra való nézve jelentetik az Érd. Publikumnak, 's különösen azon barommal kereskedőknek, a' kik a' szomszéd helységeekben barmokat hizlalni szoktak, 's ezeket az eladás végett, más távol lévő helységekre hajtani kénytelenítettek, hogy a' fent nevezett mező városban *Nyárasdon*, a' héti baromvásárok *Törtökön*, az Országos vásárok pedig barom vásárokkal öszve köttetve, következő meg határozott időkben, úgymint *Aprilisnek* 24-ik, *Juliusnak* 26-ik, *Septembernek* 9-ik, és *Novembernek* 28-ik napjain fognak tartatni. — E' mellett azt is szükséges az Érd. Publikumnak tudtára adni, hogy a' sokszor említett mező város *Nyárasd* mellett Országunknak leg nagyobb folyóvize a' *Duna* foly el, a' melly mindenféle kereskedés' gyakorlására 's folytatására igen alkalmas.

* * *

Az Olasz Orzági leg újabb tudósításokból olvassuk, hogy a' Sz. Pápa, és a' Fr. respublika közt *Azara* Spanyol Minister hathatós közbenjárása által, a' múlt Juniusnak 23-ik napján fegyverszűnés szereztetett.

D. D. S.